

Die The

Bronberger

fokus op die landelike leefwyse / focus on country living

Januarie/January 2024 Vol.22 No.5

info@bronberger.co.za

www.bronberger.co.za

012 734 0522

gratis/free

Nou ook beskikbaar via WhatsApp en e-pos

Binne / Inside:

- "Groot geraas" ontstig – bl 8
- Raaisel van Rooivalk – bl 17
- Bobotie-resep uit toeka – bl 28
- Ruiters vat die pad – bl 12
- As dié mure kon praat – bl 18
- Vreemde vlieënde vent – bl 32

V-TEK

CK2004/113450/23 AUTO SERVICE

CAR & TRUCK SERVICE CENTRE

Maintenance and repairs on:

Horseboxes • Caravans • Trailers • Tractors

ALL MAKES AND MODELS : VEHICLE • SUV • 4X4 • Trucks

Major service / Timing belts / Wheelbearings / Shock absorbers
 Clutch kit / CV joints / Alternators / Auto electrical / Diagnostics
 Problem finding / Key programming, spare keys and remotes

New Year's Service Specials for January & February

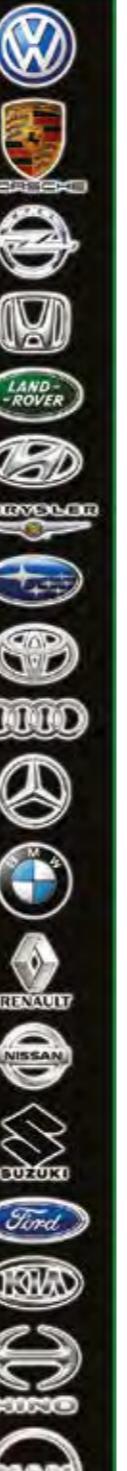
TOYOTA Fortuner/ Hilux D4D R2 540,00	FORD Ranger / Everest 2.2 / 3.2 R2 560,00	FORD Fiesta / Ecosport 1.0 / 1.6 R2 460,00	VOLKSWAGEN Polo 1.4 / 1.6 R2 450,00	MITSUBISHI ASX 2.0 R2 650,00
---	--	---	---	------------------------------------

For a booking or quotation on any make or model vehicle, give us a call on (012) 803 4021 or whatsapp us on 071 335 6453.

- We do collect and deliver vehicles from and to customers' homes or offices.
- Prices include service parts and labour, but excludes 15% VAT.
- Tractor repair and maintenance on site

Owner and Founder: Vincenzo
 "With over 30 years experience in the motor industry we are dedicated to giving excellent service at affordable prices".

Managed by Owners Since 2004
 SHERE, PLOT 50 GRAHAM ROAD, LYNNWOOD ROAD EXT, PRETORIA EAST

RAYTON H/v R515 & R104, Jan Ellis Winkelsentrum
 MORELETAPARK De Villebois Mareuilstraat 1267
012 940 0511
www.waterpumpgroup.co.za
admin@waterpumpgroup.co.za

Water Pump Group
 sustainable reliable solutions

Proudly South African

Professionele en omvattende watervoorsiening

- BOORGATPOMPE • SONKRAGPOMPE • DRUKPOMPE
- VSD POMPE • DOMPELPOMPE • BESPROEIINGS TOEBEHORE
- TENKS • VERVAARDIGING VAN HDPE & LDPE PYPE
- BOORGAT TOETS EN INSTALLASIES • EN ANDER WATER TOEBEHORE

Besoek ons winkels vir al jou benodighede en professionele diens.

98% success rate on boreholes surveyed and drilled by Inyati Drilling

Inyati
 Turnkey Mining & Drilling Solutions

www.inyatigroup.co.za
marketing@inyatigroup.co.za
012 940 0507

Borehole Surveys - Borehole Drilling

• Redaksie •

Angie Kleijn 012 734 0522
info@bronberger.co.za

WhatsApp/Telegram: 083 959 1016

**Advertensie:
Navrae en Bespreking**

Bel ons nou vir jou wenner-advertensie in **Die Bronberger**. Ons staan jou by met raad, daad, fotografie en die opstel en uitleg van jou advertensie teen geen ekstra koste nie. Jy kry 'n gratis proef vir goedkeuring voor plasing. 'n Advertensie in **Die Bronberger** bring nuwe voete na jou besigheid. Ons bereik die min ontgind koopkrag in die ooste van, en ten ooste van Pretoria met 'n publikasie wat die mense regtig wil lees. Vra gerus ons geredelde adverteerders of volg die lesersmeelewings in ons brieukolom.

Bel ons by 012 734 0522 of stuur 'n e-pos na info@bronberger.co.za.

Besoek www.bronberger.co.za.

Uitgeege deur: Die Bronberger, Posbus 92366, Mooikloof, 0059 Tel: 012 734 0522; Faks: 086 650 7860 E-pos: info@bronberger.co.za Gedruk deur Seriti Printing Digital, Derdepoortstraat 318, Silverton

Tania 072 089 0227
tania@bronberger.co.za

Hannes 072 992 5440
hannes@bronberger.co.za
Rayton, Cullinan,
Bronkhorstspruit

Advertensie & redaksionele navrae en -bydraes
Tel: 012 734 0522

Verspreiding / Distribution: Die Bronberger word teen die middel van elke maand versprei:
Toonbankverspreiding in: Olympus, Zwavelpoort, Shere, Tygervallei, Hazeldean, Silver Lakes, Boschkop, Tierpoort, Rietfontein, Mooikloof, Bashewa, Grootfontein, Welbekend, Bapsfontein, Klipkop, Witpoort, Kleinonderhoudt, Moolplaats, Donkerhoek, Pienaarspoort, Kleinfontein, Vaalbank, Valtaki, Cullinan, Rayton, Bronkhorstspruit, Kaalfontein, Faerie Glen, Moreletapark, Waterkloofrif, Menlyn, Wapadrand, Lynnwoodrif, Willows, Equestria en Garsfontein.

Kopiereg
Kopiereg word op alle redaksionele materiaal in dié uitgawe gehou. Terwyl alle voorsrig deur die uitgawer en redakteur geneem word, kan ons nie verantwoordelik gehou word vir enige foute of uitlatings nie.

Bladuitleg
Jeanette
083 258 2665
jeanette@bronberger.co.za

Vintage
Graphic Designs

Llewellyn Olivier

MOMENTUM FINANCIAL ADVISER.

llewellyn.olivier@momentum.co.za
083 400 3028

I will provide you with sound financial advice on the following:

- Financial Planning for individuals and businesses
- Life insurance
- Savings and investments
- Pre- and post-retirement planning
- Healthcare
- Short-term insurance
- Employee benefits
- Estate planning

momentum
financial planning

briewe/letters

Dis baie mooi

Jan Sarkady van Die Wilgers:

Dis die tweede keer wat ek vir julle tik. **Die Bronberger** is nog puik! Soos ek die eerste keer gesê het: Ek is in 1942 daar gebore. Dus ken ek van Sinterklaas, 'Nicolaa'. Dit wat julle vir ons laat lees is baie mooi. En waar. Julle het baie werk ingesit om dit te vertel. Gaan voort met die blad. Ons kry ons Bronnies by Lots of Pots. Vir jou, jou gesin en jou werkers, 'n mooi gesonde 2024. Brief verkort. – Red

Tania 072 089 0227
tania@bronberger.co.za

Bandetuin bring genot

Buks Dom Boer Barnard van Elandshoek:

Dom Boer se troeteltuin vir die dag: Hier is 'n deeltjie van Dom Boer se bandetuin wat elke jaar sorg vir genoeg gesonde groente, maar ook vir die genot om goed te sien groei. In die bandetuin is vanjaar mielies (op verskillende datums geplant sodat 'n mens langer lekker kan eet), drie soorte tamaties, botterskorsies, lemoenpampoentjes, spinasie, marog, beet, aartappels en groenboontjies. Die plante in die middel voor die bande is kattekruid vir Kaatjie en die plant links buite die bande is een of ander vreemde plant wat vanself op gekom het.

Die bandetuin

Ek begin van agter af lees

Louise Smith van Pretoria-Noord:

Dagsé. Met die baie tyd op hande die feestyd het ek omtrent ingeklim in my pragtige **Bronberger** se Kersuitgawe. Baie dankie vir die pragtige artikels, mooi foto's, skaapboud vir Kersdag en vele meer. Ek het eers van agter af begin lees tot halfpad. Toe het ek weer voor begin lees tot halfpad. Ek geniet elke oomblik saam met my Bronnie. Baie dankie vir die werk wat verbond is aan die voorbereiding van elke maand se boekie. Sterkte word julle toegewens in die nuwe jaar 2024. Vrede en seën aan al die Bronbergers en redaksies. Mag ons 'n vreugdevolle nuwe jaar belewe met Jesus ons middelpunt.

Ek het 'n vraag

Marethe Grobler van Donkerhoek:

Hoop 2024 is 'n mooi jaar vir julle! Ek het 'n vraag – julle het eenmalig vantevore een van my foto's gebruik as julle voorblad. Is daar 'n moontlikheid dat dit weer kan gebeur? En dan wil ek net ook graag julle advertensiekostes hê vir 2024. Plaas julle ooit interessante stories of artikels wat lesers self stuur? Of kry julle self die inhoud? Net gewonder, want ek hou van skryf en ek kan 'n goeie foto of drie neem. Ons het die advertensietarieue vir Marethe gestuur en haar laat weet dat ons graag lesers se foto's en redaksionele bydraes gebruik, afhangende van toepaslikheid en beskikbare redaksionele ruimte in 'n spesifieke uitgawe. – Red

Kuiken só gered

Ronell van der Merwe van Onbekend:

Ek hoor en sien al vir 'n paar dae die Paradysvlieëvangers in ons tuin. En

Hoor goed en lewe voluit.

Gehoerdienste plaaslik beskikbaar ~ Maandag tot Vrydag ~

- Gehoortoets • Gehoorapparate • Batterye & toebehore
- Dienis en herstel van gehoorapparate
- Tuisbesoeke vir u gerief!

Kontak ons gerus: 082 335 5706

Naudéstraat 82, Rayton / karienvermaak@vodamail.co.za

briewe/letters

briewe/letters

Die kuiken word op die grond gevoer

Die kuiken veilig in die boom hoog bo die grond

toe, vandaag, vind ek vir baba op die grond in 'n bedding. Ek hou die proses dop terwyl die ouers die voerwerk doen. Dié kleintjie vlieg al so 'n bietjie, maar grondlangs. Amper vang my Gismo-kat die arme dingetjie. Plan moet gemaak word.

Ek wou nie aan die babavöltjie vat nie en het 'n takkie voor hom gehou. Gelukkig klim die dingetjie daarop. Het dit toe in 'n boom op 'n tak gesit, maar moet net noem dat pappa eers nie baie gelukkig met my was nie. Hy het op my afgeduik en oor my kop bly vlieg, totdat ek sy baba hoër verskuif het. En daar word baba Paradysvlieëvanger in die boom hoog bo die grond verder gevoer.

Wens almal wil lees

Gert Thompson van die Bronberg-gebied:

Die lesersbrief, 'Koorsbome hoort nie daar nie', deur Carel Breytenbach in **Die Bronberger** se Desember-uitgawe: Baie dankie [vir my elektroniese Bronnie]. Ek wens almal kan lees oor hoe skadelik koorsbome kan wees. Dan nog die dorings wat 'n pap wiel veroorsaak.

Voorspoed vir die Bronnie

Elizabeth Kendall van Bronkhorstspruit: Baie dankie vir my Nuwejaar-Bronnie-groete asook die vorige een! Alles wat mooi en goed is vir julle vir die splinternuwe jaar. Mag die Here jou werk seën en jou beskerm en versterk vir elke nuwe uitdaging.

Lukas de Waal van Moreletapark: Mag julle en julle gesinne 'n gesêende 2024 binnegaan.

Corrie Steyn van die Bronberg-gebied: Hallo Angie en almal by die Bronnie. Baie dankie vir my eerste Bronnie wat ek ontvang het. Ek is baie beïndruk met die manier wat julle hom gedoen het. Ek wil ook baie graag vir julle 'n voorspoedige nuwe jaar met die Bronnie toewens.

Katy Marais van Rayton: Baie dankie vir die getroue e-pos Bronnie. Ek waardeer dit. Voorspoed vir 2024 vir almal.

Pieter Strobos van die Moot: Dankie vir julle pragtige tydskrif! Dit doen baie aan mense se moed, visie en alles wat nodig is om groei in ons mooi stad en land te laat plaasvind. Hou so aan!

Na bladsy 6

Ons Voorblad

'n Besige bytjie lui die splinternuwe jaar in met haar ywerige soek na suiker-soete nektar. Emma Koekemoer het die foto geneem

Om jou Bronnie maandeliks elektronies te kry, stuur die versoek met jou naam en van en die omgewing waar jy woon na info@bronberger.co.za. Stuur 'n dergelike versoek per WhatsApp na 083-959-1016 om die elektroniese uitgawe op WhatsApp te ontvang. Dit is gratis.

RotoTank™

Manufacturers of Water, Chemical, Transport, Septic tanks and Silos

WATER BACK UP SYSTEM!

10 000L Tank
Pump Cover
1.1 kw pump
Suction Hose
Float Valve Kit

R22 750.00

COMBO DEALS!

SHOP NOW

Nuuskierige Nuwejaar!

Teen die tyd wanneer jy dié Bronnie in jou hande hou, is die splinternuwe jaar lank reeds in volle swang en het menige Nuwejaarsvoornemens klaar gesneuwel.

Hier by die Bronnie het ons 'n paar voornemens wat oor die afgelope 21 jaar steeds dieselfde bly. Die belangrikste daarvan is om nuuskierig te bly. Eleanor Roosevelt het mos huis gesê as 'n ma by haar kind se geboorte vir 'n Goeie Fee kan vra om vir haar bloedjie die nuttigste geskenk te gee, daardie geskenk nuuskierigheid sal wees.

Ons wil namens nuuskierige leser probeer uitvind wat die storie agter die storie is van dit wat in ons omgewing aangaan. Lesers in Pretoria-oos wat dwaardeur die nag van 26 Desember tot vroelegend 27 Desember wakker gehou is deur musiek "wat die vensterrame laat ratel" het, kan op bladsy 8 meer lees oor die fees wat gehou is en die mens wat dit begin het.

Perdeliefhebbers wat gewonder het of dit moontlik sal wees om deesdae met 'n perd vanaf die Bronberg-gebied na Bloedrivier te ry, kan op bladsy 12 lees hoe die twee-weke-lange rit in Desember aangepak is en hoeveel kilometers die ruiters, wat elke oggend voor drie uur moes opstaan, daagliks afgelê het.

Moreletapark-inwoners wat kopgekrap het oor die Rooivalk-helikopter wat laag oor die woonbuurt gevlieg het – nee, dit was nie 'n klopjag by Plastic View nie. Lees op bladsy 17 hoe die Rooivalk deal was van dr Paul Potgieter, bekend as "Vader van die Rooivalk", se begrafnisdiens by Moreleta Kerk.

Die Bronberger probeer sedert sy ontstaan in September 2002 om met en oor die mense van sy verspreidingsgebied te praat en uit te vind wat hulle doen en hoekom dit vir hulle belangrik is om dit te doen.

Lesers wat nuuskierig is oor die geschiedenis van ons gebied weet dat hulle altyd op die Bronnie kan staatmaak om minder bekende feite op te diep in 'Toek se Dae'. Omgewingsake lé ons nog altyd na aan die hart en ons wil vanjaar weer meer vertel oor die gebied se ryk plant- en dierelowe.

En, die vraag op almal se lippe in Januarie: Wanneer kom die Bronnie? Ons hele jaar se skedule met sperrdatums en verspreidingsdatums word op bladsy 26 met leser gedeel.

Laat weet ons gerus waaroor julle nuuskierig is. Of moet ons eerder nuus-kierig sê?

Soos altyd, sien ons daarna uit om terugvoer van ons meelewende lesers te kry. Stuur jou e-pos na info@bronberger.co.za.

Free Delivery

NORTHWEST / PRETORIA

078 296 2096
010 100 8381

www.rototank.co.za
Northwestinfo@rototank.co.za

Briewe/letters

vanaf bladsy 5

Wynie Malan van Wadrif: Seënwense vir die nuwe jaar vir julle. Dankie vir die Bronnie! 'n Besonderse tydskrif vir seker. Ons geniet dit ook altyd om deur te gaan. Ons woon aan die ander kant van Cullinan – naby Wadrif – dus eintlik feitlik buite julle fokus-gebied, maar nogtans.

Nico van Niekerk van Amerika: Ons woon al 30 jaar in Amerika maar het nog nie iets van ons Afrikaanse erfenis verloor nie. Julle e-pos [Bronnies] is altyd welkom en word deeglik gelees en oordink. Seënwense en groete.

Rea Odendaal van Faerie Glen: Dankie vir my Bronnies. My wens vir jou en die Bronnie-span is vrede, voorspoed en vreugde vir 2024.

Marietjie Alers van Tierpoort: Mag die Bronnie steeds groei van krag tot krag in 2024! Dankie vir die volgehoue plasings van ons Tierpoort se Seniors. Dit beteken geweldig baie vir die lede om die artikels te lees, moontlik hulle eie foto's te sien en dit met hulle familie en vriende wyd en syd te deel.

Emma Koekemoer van Rayton: Mag julle as span groot gaan met 2024 se Bronnies. Vir seker 'n voorspoedige 2024!

Thys Swanepoel van Vic-Haven: Mag die nuwe jaar vir julle seëninge in oorvloed bring van liefde, vreugde, gesondheid, vrede en voorspoed.

'Alet Erasmus van Kleinfontein: 'n Nuwe jaar het weer met 'n spoed van sy eie weggespring! Sterkte vir julle vir hierdie jaar se Bronnie en dankie vir al die interessanthede wat julle met ons as lesers in elke uitgawe deel!

Houtkapper beskerm nes

Albert Bester van Rayton:

Naby die kuifkopkappers se nes, sit 'n klein heuningwyser en wag haar kans af om in te glip en eiers te lê! Gelukkig is die houtkappers wak-

Die klein heuningwyser sit en wag

Die kuifkopkapper beskerm die nes

ker en waaksam. Tot dusver is daar kwaai gekeer om die nes teen dié lastige parasiese heuningwyser te beskerm.

Artikels op lêer

Wiam Louw van Westdene:

Ek lees die Bronnie sporadies al vir 15 jaar wanneer ek in Bronberg-wêreld kuier by my ouers – wie al beide oktogenariërs is. Ai... Hulle hou altyd vir my 'n uitgawe reg! Waar hulle ook al een vind.

Sal jy so gaaf wees om vir my alle ou uitgawes te stuur wat jy ook al elektronies het? Ek bou 'n lêer op van julle artikels en het al soveel maal by die skaakop-restaurant gaan eet voor die vorige eienaars se heengaan... die gilde.

Brief verkort. Ons het Wiam laat weet dat hy ou uitgawes op ons webtuiste, www.bronberger.co.za, by die Aflaai-afdeling as pdf's kan aflaai. – Red

Hervat in nuwe jaar

Chérie Prinsloo van Boschkop:

Spesifiek vir **Die Bronberger** Januarie 2024: Dit is nie net ons wat weer in 'n nuwe jaar hervat nie, maar ook moeder natuur rondom ons in elke vorm denkbaar. Ons moet waarneem, inneem en dankbaar wees. Haal asem, drink jou koppie koffie en moet jouself nooit weggooi nie. Voorspoedige Nuwejaar!

Moeder natuur hervat in die nuwe jaar

**Kan u gemaklik hoor?
Ons help graag!**

**Tuisbesoeke word gedoen,
sowel as gehoortoetse
in die gemak van u huis.**

Dienste

- Gehoorbeskerming
- Mobiele diens vir u gemak
- Diagnostiese gehoortoetse
- Alles wat nodig is vir gehoorapparate
- Bekostigbare, moderne gehoorapparate
- Verskillende style en soorte gehoorapparate

Live FOR Hearing
We live to improve quality of life

**Skakel vir 'n afspraak:
082 325 4544**

Ons doen aflewering!

PRETORIA: Cornwall View Winkelcentrum, H/v Boeing en Pieringstr Elarduspark
BRONKHORSTS普UIT: Oppidraai Eenheid 8, Marketstr 88, Bronkhortspruit

Tierpoort Tutor Centre

We offer tutoring and support from Grade RR-12

Our smaller groups ensure that personal attention can be given to the children

No more than 10 children per tutor

- Teaching in Afrikaans and English
- We understand that every child is unique
- Weekly extra horse riding and art classes available
- Registered Impaq Centre H9014

Adri Kruger 078 331 0821

ONTSPAN MET WILLARD XPRESS

Koop 'n Willard battery by ons en kry 'n Willard kampstoel as geskenk by. NET SO.

Geldig solank voorraad hou.

X Willard Batteries PRESS

BATTERY LEGENDS

083 260 7589
012 997 0464/8
1299 De Villebois Drive
Moreletapark, Pretoria

VARTA
BATTERY APPROVED DEALER

STIHL LAWNMOWER LEGENDS

STIHL GTA 26
Cordless garden pruner set
R 3 500
Includes: Battery, charger, carry bag

STIHL RE 120
Pressure washer 480L per hour, metal pump
R 5 200

STIHL HSA 50
Cordless hedge trimmer
R 3 500

LEGENDS POWER HOLDINGS PTY LTD
1299 De Villebois Drive, Moreletapark, Pretoria East
Tel: 012 997 0464/8
E-mail: legends@forextrader.co.za
www.legendspower.co.za
Battery Legends & Lawnmower Legends divisions of:
LEGENDS POWER HOLDINGS (PTY) LTD

STIHL

STIHL, NATURALLY
#myspacemyway

Pryse geldig tot 15 Februarie 2024 of solank voorraad hou – tensy anders vermeld: F&WU

Dít is waaroor die “groot geraas” ge gaan het

In Hewige debat is ontketen nadat Pretoria-oos-inwoners gesê het hulle is ontstoke oor die “ernstige geraasbesoedeling” wat hulle dwarsdeur die nag van 26 Desember wakker gehou het. Dawerende musiek van ‘n Dinho Cafe-fees in Mamelodi kon tot vroegoggend 27 Desember gehoor word. Raadslid vir wyk 101, Malcolm de Klerk, het die volgendeoggend ’n verklaring uitgereik waarin hy sê dat “ons almal ‘n aaklike nag van musiek wat die huis skud” moes deurgaan. Hy het gesê dat die byeenkoms op eiendom van Stad Tshwane, die Moretele-oord, gehou is. Dié oord is reg langs die

Magaliesberg wat ’n klankversterkende effek gehad het. Malcolm het gesê dat Tshwane se gesamentlike operasionele komitee vir byeenkomste (JOC) slegs vir ’n byeenkomste op die 26ste toestemming gegee het. Hy het gesê dat die hoof van die polisie en bedryfhoof dié toestemming sal ondersoek asook die gebrek aan tydige optrede om die fees voor 27 Desember tot ’n einde te bring. Volgens Malcolm sal die gebeure aangespreek word. “Ons moet ‘n balans hê tussen ontspanning, maar ook om nie ander se rus en vrede te versteur nie,” het hy gesê. Dié verklaring is wyd op sosiale

Mense begin op 26 Desember by die Moretele-oord aankom Foto: Tsa Pitoro

HUAWEI POWER-M

Say Goodbye to Loadshedding

- Silent & Sleek design
- All-in-one and modular
- For your house, apartment or villa
- Seamless switchover
- Easy capacity expansion and flexible budget
- 10 Year Warranty

Without Solar Panels (Inverter & Battery Only):
R77 970

With 6 x Solar Panels:
R113 472

Including VAT, Installation & Certificate of Compliance (COC)

Power module
Energy storage module 1
Energy storage module 2
Energy storage module 3

5 kW | 5 kWh
5 kW | 10 kWh
5 kW | 15 kWh

MID-WALL SPLIT AIR CONS

Non-Inverter		Inverter	
9 000 BTU	-	From R7 169	
12 000 BTU	-	From R7 621	
18 000 BTU	-	From R11 340	
24 000 BTU	-	From R14 891	

Alliance Jet-Air SAMSUNG GREE

Installation from R1 950 per unit incl VAT

Contact: ADEL 082 559 8223 adel@hawkeyepos.co.za

’n kroegrekening van R4 000. Die duurste was R50 000 vir ’n tafel vir agt mense met versnaperings vir agt, komplimentêre “hubby” en ’n kroegrekening van R44 000.

Direkteur

Volgens b2bhint.com is Tiego Samuel Motau die enigste direkteur van Dinho Cafe, wat op 10 Oktober 2017 geïnkorporeer is, en is hy saam met Mandisa Thembanzi Radebe direkteur van DND Studios, wat op 27 Januarie 2021 geïnkorporeer is. Hy word ook aangedui as direkteur van Dinhang Entertainment, ’n private maatskappy wat op 21 Junie 2012 geïnkorporeer is, maar op 10 November 2022 in die proses van likwidasie begin gaan het.

Dinho Convoy is die naam van die jaarlikse ‘opwarming’ in week voor die Dinho Cafe-fees. Dié konvooi, wat in Mamelodi begin en dan

Skermgreep van ’n X-video dieoggend van 27 Desember
Bron: El Presidente @MochenRSA

deurgaan na Soshanguve en Atteridgeville, is in Desember 2020, in Covid-tyd, gekritiseer omdat deelnemers die Mabopane-snelweg geblokkeer het en, sonder maskers of sosiale afstand, ’n danspartyjie in die middel van die pad gehou het.

Geskiedenis

Die Moretele-oord is in Afdeling L 608, Sibandestraat, Mamelodi – ’n gebied wat eens Vlakfontein genoem is. Die eiendom was aanvanklik ’n melkery en groenteplaas vir die Boikhutsong-ouetehuis. Dit was later ’n kwekery vir die administrasieraad vir sentrale Transvaal en die bron van alle bome wat in Mamelodi aangeplant is. Inwoners noem die oord steeds ‘ga-modau’ weens die bejaarde man wat die kwekery se opsigter was.

Moretele is in die dae van die Mamelodi-stadsraad as ’n oord gebou en is in 1986 deur die destydse burgemeester van Mamelodi, Bernard Ndlazi, geopen.

Skermgreep van ’n X-video
Bron: El Presidente @MochenRSA

Skermgreep van ’n Instagram-video oor die musiekfees in volle swang
Bron: dinho café events

media gedeel en ondersteuners van Dinho Cafe het kritiek daarop gelewer. Volgens hulle is dit ’n bekende sosiale musiekfees wat jaarliks op 26 Desember gehou word om verskeie platejoggies, musikante en sangers bymekaar te bring. Hulle sê dat dié fees al hoe groter aanhang geniet en reeds meer as ’n dekade by die Moretele-oord gehou word. Daar was glo nie voorheen klagtes oor geraas nie. Dit is nie duidelik hoekom die klankversterkingseffek dié keer in werking was nie.

Ondersteuners sê dat die organiserder, bekend as Dinho Tiego Motau van Mamelodi, uit armoede opgestaan het om homself ekonomies te bemagtig en dat hy nou spesifiek geteken word. Hulle sê dat die geriewe by die oord aan die inwoners van Tshwane behoort en nie net vir onspanningsdoeleindes daar is nie, maar ook vir ekonomiese bemagtiging aangewend moet word. Duisende mense het op 26 Desember by die hekke ingestroom. Gewone toegangskaartjies na Dinho Cafe het R200 elk gekos, parkering was R50, voorkeur-kaartjies was R650 en dit het R150 gekos om jou koelboks in te vat.

Daar was tafels vir “baie, baie belangrike mense” en die goedkoopste daarvan was R5 000 vir ’n tafel vir twee met versnaperings vir twee, komplimentêre “hubby” en

Bronkies groet dominee Jan

Dominee JH (Jan) van Staden van die Hervormde Kerk op Bronkhorstspruit is op 7 Januarie oorlede.

Hy was ’n bekende spreker by talle Geloftefeeste in die gebied. In Oktober 2022 het **Die Bronberger** berig dat dominee Jan op Erfenidag die verrigtinge by die Boeremonument op die terrein waar die Slag van Bronkhorstspruit op 20 Desember 1880 afgespeel het, met ’n eerbetoon geopen het.

Dominee Jan het op 22 Desember verlede jaar 65 jaar oud geword en is die volgende dag met ’n bloeiende maagseer in die hospitaal opgeneem. Hy het op 31 Desember 2023 emeritaat aanvaar. Dominee Jan se toestand het versleg en hy is in die Raslouw Private Hospital in Centurion oorlede. Sy begrafnis was op 13 Januarie

Dominee Jan van Staden
Foto: Verskaf

vanuit die Hervormde Kerk op Bronkhorstspruit. Hy laat sy ouers en broer agter.

Broodblik & Koffiepit
PADSTAL

TOE OP SONDAE

083 445 1608 Broodblik & Koffiepit adelekoffiepit@gmail.com
OP DIE R51 SPRINGS PRETORIA PAD TUSSEN PETIT & BAPSFONTEIN 526° 02.336 E028° 23.477

Talborne Organics

Growing Health

POSITION AVAILABLE: OPERATIONS MANAGER, TALBORNE ORGANICS

ABOUT THE POSITION: An exciting future within the fast growing “Green Economy” where every day is an opportunity to learn from nature. Talborne Organics is a trusted South African manufacturer and supplier of unique, organic plant nutrition (fertilizers) to Farmers, Growers, Landscapers, Sports Turf and Gardeners for 24 years. We specialize in crop nutrition inputs for optimized quality and yields, thereby growing customer’s profits while building soil health.

The operations manager will be responsible for:

- Monitor and supervise the manufacturing process, responsible for ± 50 staff
- Maintain optimal supply chain, including inventory management and logistics planning
- Purchase raw materials & manage strategic partnerships with suppliers and vendors
- Analyze financial data to identify opportunities for improving profitability.
- Contribute to quality management

The ideal candidate will have the following skills & qualities:

Exceptionally motivated individual with a can-do attitude. Not afraid to get their hands dirty in the production process when required.

- Technical competence with machinery and equipment to oversee the production process and maintenance team.
- Highly organized and systematic way of working
- Someone with strong communication skills, bilingual in English and Afrikaans
- Willing to work on-site every-day (not a hybrid / work from home position)
- Labour relations experience
- Strong analytical & problem-solving abilities.

Requirements:

- A tertiary qualification in engineering, manufacturing, logistics, or business management.
- 10 years’ experience in a manufacturing environment, 5 years of management experience.
- Understanding of ERP systems & other essential computer skills, like MS Office & Excel etc.

Please send your CV to marc@talborne.co.za
– applications close by 15 February 2024.

FAMILY PET CENTRE

Family Pet Centre
is Lolla se enigste voorkeur.
Sy is tevreden met niks minder nie.

DIE GROOTSTE 1-STOP TROETELDIER-WINKEL IN SUID-AFRIKA

SILVER LAKES Hazeldean Square Winkel #47
KONTAK ONS: 012 750 0090

CENTURION Centurion Lifestyle Centre
KONTAK ONS: 012 941 4825

FOURWAYS Fourways Crossing Shopping Centre
KONTAK ONS: 011 033 4600

BESOEK ONS WEBTUiste WWW.FAMILYPET.CO.ZA

Vir ons geveerde gesin se veiligheid, moet asseblief nie met voëls die winkel binngaan nie.

TEL: 011 822 8503 / 011 964 1323
FAX: 086 630 2616
sales@gas2u.co.za
www.gas2u.co.za

GPS co-ordinates
-26.0026161 28.4140339
14 Magic Avenue Bapsfontein
(near BP Garage)

Wishing all our Customers a healthier 2024!

January – time to spring clean into the New Year!

Workshop Cleaning Products!

For the Office Cleaning Products!

We are stockists of
WELDING EQUIPMENT & ACCESSORIES

Every day is pensioners day – less 5% (gas only)
Prices valid until end of January 2024
T's & C's apply. All prices include VAT

FP Building Products PRO-MAX ATLAS INTASAFETY

Plaaslike perderuiters vat die lang pad na Bloedrivier

In Groep perderuiters het op 30 November by Kleinfontein weggespring op 'n epiese rit na Bloedrivier, naby Dundee in KwaZulu Natal, om die Geloftedagviering op 16 Desember daar mee te maak.

Die ruiters het gemiddeld 50 km per dag afgelê en allerhande uitdagings is langs dié lang pad in die oë gekyk. Een daarvan was toe boerperdteler, Gerhard le Roux van die Cullinan-groep, se merrie, Lente, na omtrent 200 km op die roete gevul het. Die vulletjie is daar en dan Geloof gedoop.

Ruiters langs die pad
Foto: Wilma Dorfling

Johan Loubser van Kleinfontein het die voorreg gehad om namens die Bitterreinder Kommando 'n krans in die wa-laer te lê. Knieled lang hom is sy seun Janko
Foto: Hannes Davel

Die Loubser-gesin van Kleinfontein-nedersetting en die De Beers van Kleinfontein-omgewing by Bloedrivier. Van links na regs: Rossouw de Beer (13 jaar), Adina Loubser junior (11 jaar), Lené de Beer (12 jaar), Adina Loubser senior, Janko Loubser (15 jaar) en Grové Loubser (13 jaar)
Foto: Johan Loubser

Ruiters moes tien voor drie in die pikdonker oggende opstaan om perde te voer en op te saal sodat hulle teen vyfuur in die pad kon val. Langs die pad moes die perde perdewaens, sleepwaens en bakkies het die ruiters vergesel.

Die eerste 15 ruiters het uit Pretoria weggespring. Hulle het op 30 November saam met die Kleinfontein- en Cullinan-groep vertrek om die 37 km na Bapsfontein af te lê. Op 4 Desember was hulle by Van Kolderskop voor Greylingsstad vanwaar hulle op 5 Desember

Een van vele stopplekke vir water en voer langs die pad
Foto: Wilma Dorfling

Die perdekommando op pad na die wa-laer by Bloedrivier Foto: Hannes Davel

Ruiters het elkeoggend met sonsopkoms vertrek
Foto: Wilma Dorfling

Binne-in die laer by Bloedrivier met Gerhard le Roux van Cullinan en Holly James van Tierpoort
Foto: Hannes Davel

Dié foto van die Bloedrivier terrein is met 'n hommeltuig geneem nadat die meeste dagbesoekers reeds gery het en wys hoe modderig dit ná die reën was

Newlands Garden Sands

Moved to:
18 Foxtrot street
Rietfontein A.H
(opposite Busstop 7)

We sell: • Playpen Sand • Organic Mushroom Compost • Landscaping Soil
• Lawn Dressing • Building Sand • Plaster Sand • River Sand

Our products are still the same quality as before and we still do deliveries!

012 480 0211 / 012 480 2094/6 • 071 488 3320 (WhatsApp)
E-mail: fred@newlandsgc.co.za

Specializing in

sales of

SMALL HOLDINGS,
F FARMS & GAME FARMS

**STOCK URGENTLY NEEDED!
WE HAVE QUALIFIED BUYERS**

RealNet

PROPERTIES

Joop: 083 442 5037 | Bees: 082 401 2773 | Pieter: 082 321 2313

RealNet Rainmaker (Pty) Ltd, trading as RealNet Rainmaker AGRI - Farms & Smallholdings, a Franchisee of RealNet Holdings (Pty) Ltd. Registered with the PPRA.

TLB Hire
hiretlb@gmail.com

- Flinke Diens
- Akkuraat
- Betroubaar
- Efficient Service
- Precision
- Trustworthy

082 958 0381
Plot 231 Swaeltjie

Het jy gehoor? / Have you heard?

Vriende van Faerie Glen-natuurreservaat hou op Saterdag 27 Januarie 'n veldblom-uitstappie. Mense ontmoet mekaar om 6.30 vm by die hoofingang en almal is welkom om aan te sluit. Diegene wat nie lid van die Vriende is nie betaal R60 vir die uitstappie. Dra gemaklike skoene, 'n hoed en neem water en 'n notaboeke saam. Vir meer inligting, stuur 'n e-pos: admin@fgnr.co.za.

en sluit 'n driegangmaaltyd met sjampanje in. Gaste moet deftig aantrek. 'n Musiekgroep gaan optree en paartjies kan uitsien na 'n buitelug dansvloer met baie feestjeliggies. Bespreek jou plek teen 31 Januarie deur 'n WhatsApp-stuur: 076-184-5660.

'n Valentynsdag-aandete en dans word op 14 Februarie vanaf 6.30 nm by Esperanza, plot 588, Mooiplaats gehou. Die koste is R1 200 'n paartjie

The Cow and Bull MTB and gravel endurance ride, crafted by Ultimate Trail Adventures, is on 3 February at the Grootfontein bike park (-25.8859406, 28.3767133). Embrace the thrill of the trail as you navigate through beau-

tiful landscapes, combining the rugged excitement of mountain biking with the endurance challenge of gravel routes. The Cow ride is 85 km long with 950 m elevation and the entry fee is R390. The bull ride is 165 km with 1 580 m elevation and the entry fee is R490. Tickets are available at racepass.com/za/races/cow-and-bull-mtb-gravel-endurance-race.

orseise reise, legendariese rolprente en tydlose radiotreffers en sluit uitbundige modes en dramatiese ontwerpe in. Daar is stories in Engels en Afrikaans, asook musiek, splinternuut en ses dekades oud. Nataniël deel die verhoog met Charl du Plessis (klavier), Werner Spies (bas), Peter Auret (tromme) en Wernd van Staden (tjello). Die kostuums is deur Floris Louw ontwerp. Kaartjies kos R300 en is by seatme.co.za beskikbaar.

Sanger Willie Strauss, begelei deur Henry-John Williams op die klavier, hou op Sondag 11 Februarie, 11.30 vm vir 12:00 'n Valentynsdag-konsert. Kaartjies kos R300 per persoon en sluit 'n ete in bestaande uit Machboos ('n geurige hoender en rys-gereg) en slaai. Die konsert is by Rosstraat 32, Cullinan. Bespreek by info@williestrauss.co.za of WhatsApp 082-775-8110.

SPAR SaveMor Bronberg Every day is a Feast of Savings

Valid from 24 January 2024 until 16 February 2024 while stocks last. E&OE.

Sunbake white sliced bread 700g **15.99 each**

Sunbake brown sliced bread 700g **14.99 each**

SaveMor dog food 8kg Assorted flavours **149.99 each**

Kotex Ultra Slim Super or Normal pack **27.99 each**

Black refuse bags 20's **24.99**

Staysoft refill pack 500g assorted fragrances **39.99 each**

SPAR SaveMor Bakery

Freshly baked Banana Loaf **19.99 each**

Home-made Cream Buns 6's **22.99 each**

Hamburger or Hotdog Rolls 6's **12.00 each**

PLEASE PLACE ALL BAKERY AND BUTCHERY ORDERS 24 HOURS IN ADVANCE

• MONTHLY SHOPPING VOUCHER •

Spend R300 or more instore and stand a chance to win a R1500 shopping voucher

Eastridge Building & Design Centre, Graham Road, Zwavelpoort • 012 817 2119 •

Trading Hours: Mon-Sat 7h00-19h00 / Sun & public holidays 7h30-15h30

Parmalat sliced cheese 900g Assorted flavours **109.99 each**

Thorntree eggs large 60's **129.99 each**
Only valid from 24-31 January 2024 while stocks last. E&OE.

Vaalwater eggs large 30's **79.99 each**

Choice assorted biscuits 1kg **129.99 each**

SPAR SaveMor Butchery

Chicken flatties Assorted flavours **69.99/kg**

Footlong Cheese Griller Roll With Chips* **29.99 per combo**

SPAR SaveMor Liquor

Heineken Silver 330ml X 24 **299.99 cts**

KWV 3year Brandy 750ml **169.99 each**

J&B Whiskey 750ml **229.99 each**

Renew Your Vehicle Licence Disc
NOW R300 DISCOUNT FOR NEW & RENEWAL LICENCE DISCS

'n Valentyn romantiese piekniek en flik-aand word op 11 Februarie om 4.30 vir 5 nm by Monte de Dios, plot 106, Achillesweg, Zwavelpoort gehou. Die flik is TBC en gaste kry 'n piekniekmandjie vir twee. Kaartjies kos R395 per persoon en is aanlyn beskikbaar: <https://q2b.co.za/OnlineTickets/Index/36?singleEvent=3690>.

Two Valentines workshops for couples will be held on 9 February at 6 pm at Body & Mind Fitness and Aerial Studio in Lynnwood Glen. Couples can choose to attend a partner aerial yoga or a partner pole dance workshop. The cost is R350 per pair and includes a drink. Book at Kayla: 074-356-9907 or info@bodymindfitness.co.za.

Transveld Meatmaster-klub hou op 2 Februarie vanaf 11 uur 'n veiling by die Fire and Wine-arena op plot 29, Bokmakieriestraat, Mooiplaats. Ramme en ooie wat deur die Meatmaster-vereniging geïnspekteer is, word verkoop. Die afslaer is Corné du Plessis van CdP Auctioneering Services. Vir meer inligting bel Frits Hoogendijk: 082-846-6590, Lana Prinsloo: 082-902-6593 of Tenence Long: 078-615-4917.

Twee werkswinkels word op 3 Februarie deur Julie O by Sjiek & Unique in The Village-koopsentrum in Wekerstraat, Moreletapark aangebied. Die skets-werkswinkel is van 9 vm tot 12.30 nm en kos R450. Die akrielverwerkswinkel is van 1.30 nm tot 5 nm en kos R500. Albei werkswinkels sluit die koste van kunsvoorraad, koffie en versnaperings in. Bespreek by Sunel: 082-595-3316.

Nataniël se 'Rome '62' word vanaf 30 Januarie tot 4 Februarie by Atterbury-teater, Daventrystraat 4, Lynnwood Manor aangebied. Dié vertoning raak familie-kwessies, agterdog, onthullings,

GEOROC
LEADERS IN DRILLING & MINERAL EXPLORATION

- Borehole Drilling
- Borehole Rehabilitation
- Large Diameter Drilling
- Monitoring Boreholes
- Odex / Symmetric Drilling
- Reverse Circulation Drilling
- Sampling of Mine Dumps
- Constant Flight Augering

013 932 1740
082 453 2237
079 526 7196

info@georoc.co.za

www.georoc.co.za

4 Mulder Road, Erasmus Bronhorstspruit, Gauteng 1020

Conduit Pipe PVC
20mm x 4.0m
SABS approved
R19.00 per length

Copper Pipe
15mm x 5.5m
SABS approved
R299.00 per length

K-Standard
2.4m
R105.00

BUILD IT Extension Cord
White
10m x 10amp
SABS approved
R145.00

CRABTREE Classic Steel Switch
2 Lever, 1 Way, 2 x 4
SABS approved
R65.00

CRABTREE Classic Steel Single Socket
4 x 4, Complete with Cover Plate
SABS approved
R85.00

CRABTREE Classic Steel Double Socket
4 x 4, Complete with Cover Plate
SABS approved
R125.00

INGCO Angle Grinder
750W
R590.00

BUILD IT Hosepipe & Fittings
½ x 20m
R180.00

INGCO Drill Impact 1100W
13mm
R950.00

Hardboard Hollowcore Door
813mm x 2 032mm
R255.00

INGCO 20V Cordless Lumens Work Lamp
R999.00

DURAM Roofkote 20lt Assorted Colours Excl white & green
R949.00

Paint Roller Tray Set
10pc
R95.00

PTT1512 Aluminium Window Frame
1 490mm x 1 190mm
Bronze
R1 190.00

STOCKISTS OF SAFETY WEAR

Royal Blue Reflective Overall
Sizes 32-44
R245.00

DIY Hard Hat Assorted colours
R35.00

Safety Boot Black
R350.00

AFRICA Tank
1 000 L
R1 990.00

BUILD IT Intelligent Booster Pump Kit
R2 500.00

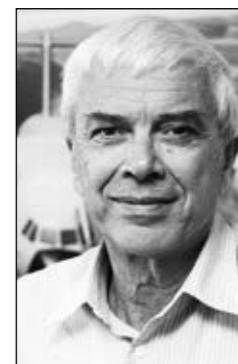
Office: 012 809 8923 | E-mail: micaela@lynwoodbuildit.co.za
Shop B East Ridge Building & Design, Cnr Lynnwood & Boschkop Road, Pretoria

Rooivalk-raaisel opgelos

Inwoners van Moreletapark het gewonder hoekom 'n Rooivalk-helikopter op 11 Januarie so laag oor die huise gevlieg het. Baie mense het die helikopter naby Woodlands Boulevard gesien en het gewonder of dit dalk 'n klopjag op die Plastic View-nedersetting was. Die antwoord is dat die Rooivalk betrokke was by dr Paul Potgieter se begrafnisdienst.

Moreleta Kerk. Dr Paul, 'n gesiene lugvaartingenieur, was die vader van die Rooivalk-helikopterprogram en ná hy by Atlas Vliegtuigkorporasie (vandag Denel) weg is, het hy Aerosud Aviation, 'n private sektor ingenieursfirma, gestig. Dr Paul is op 13 Desember verlede jaar in 'n motorongeluk oorlede toe sy BMW X5 teen 'n Ford Transit op die N1-snelweg naby Kroonstad gebots het. Hy het die uitgeswai vir 'n los vragmotorwiel op die pad.

Lugvaartdeskundige, Linden Birns, het gesê dat die Suid-Afrikaanse lugvaartgemeenskap 'n reus verloor het. Hy sê dat dr Paul een van die land se eerste private-sektor lugvaartleiers was om industriële bande met maatskappy soos Airbus en Boeing te smee ná sankties in die vroeë 1990's teen Suid-Afrika gelig is. Die Rooivalk is 'n twee-sitplek aanvalshelikopter wat in die 1980's ontwikkel is en aanvanklik vir die grensoorlog bedoel is. Die eerste pro-

Dr Paul Potgieter
Foto: Versaf

Die Rooivalk se landing by Moreleta Kerk op 11 Januarie
Foto: Dirkie van der Spuy Bediening

duksiemodel wat deur die Suid-Afrikaanse lugdienste bestel is, is egter eers in 1998 afgelewer. Die Rooivalk Mk 1 helikopters word by 16 Eskader, Bloemspruit-lugmagbasis naby Bloemfontein gevlieg.

Modderpadtrappers

Die Stofpadtrappers het op 6 Januarie 'n modderrit van Hazeldean Valley se fietsroete tot by Slapchips en terug onderneem. Hulle sê dat die fietsryers effe skrikkerig was vir die modder ná die groot reën, maar dat net een van hulle in die dam geväl het.

Dié trappers is 'n sosiale fietsrygroep wat met hulle bergfiestie in die stofpaaie oos van Pretoria ry.

Een van vele poele langs die pad
Foto: Versaf

JP Conradie Boerdery BK

Die Oorspronklike Conradies

ORGANIESE PRODUKTE

Kompos – ideaal vir alle beddings – **R345.00/m³**

Garden Grow – ideaal vir grasbolaag – **R379.50/m³**

Landskapmengsel – ideaal vir blombeddings en groentetuine – **R322.00/m³**

BTW Ingesluit - Selfhaal Pryse

Besigheidsure:
Maandag tot Vrydag:
07h00-12h00 & 13h00-16h00
Saterdag:
07h00-11h00

Vir enige navrae of kwotasies, stuur gerus 'n e-pos na jpconradieboerdery@gmail.com of admin.man@mweb.co.za

www.facebook.com/JPConradieBoerderyBK/

Dui asseblief die hoeveelheid wat u benodig aan sowel as die area vir aflewering.

www.jpconradieboerdery.co.za
GPS koordinate: -25.920504 & 28.600459

"As dié mure kon praat" – geskiedkundige hotel se verlede word lewendig

Angie Kleijn

Al ooit gewonder waar al die Van der Merwe-grappies vandaan kom? Ons almal ken die stereotipe van dié soort grap en sal glad nie verras wees om te hoor dat die oorsprong daarvan by 'n kroegtoonbank gevind kan word nie. Wat ons dalk nie sou verwag nie, is dat dit 'n Pretoriase kroegtoonbank was.

Dit was die jaar 1959. Die splinter-nuwe oostelike vleuel van 'n bekende hotel op die dorp is pas voltooi. Dié vleuel was onder andere die tuiste van die Norman-kroeg en die jong argitekte wat die vleuel ontwerp het, het 'n ondersteuningspilaar in die middel van die private kroegtoonbank gesit. In dié pilaar was daar 'n spyker

Die bord voor die hotel lees 'Vlootmenasie / Naval Mess'

Bron: Scientia Militaria, South African Journal of Military Studies, Vol 14, Nr 1, 1984

het by die pilaar gevlag tot hy opdaag en die pilaar is mettertyd na hom vernoom. Die pilaar was 'n bietjie van 'n beslommernis ná die oostelike vleuel voltooi is, maar die naam het gebly en diegene wat nonsens gepraat het, is daarheen gestuur om "met Van der Merwe te gaan praat". 'n Mens kan net dink hoe 'n sa-

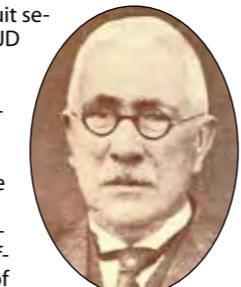
mekoms van 'n klomp van dié nonsenspraters by die kroegtoonbank sou afloop.

Dié inligting (nie die bespiege-

ling nie) kom uit senior luitenant JD Bredenkamp se vertellinge oor die geskiedenis van die vloot-menasie – voorheen die Union Hotel – in 'Scientia Militaria, South African Journal of Military Studies', Vol 14, No 1, 1984.

Dié hotel-perseel in Kerkstraat het

'n geskiedenis wat teruggaan na Pretoria se beginjare en 'n hotel is juis daar gevestig en Union Hotel genoem om as verblyf te dien vir die werkers wat van 1910 tot 1913

John Johnston
Kirkness
Foto: aboutarkney.com

Die ingang na die 'nuwe' hotel
Bron: Scientia Militaria, South African Journal of Military Studies, Vol 14, Nr 1, 1984

by die Uniegeboue se konstruksie betrokke was.

JD Bredenkamp se navorsing sluit die vroeë grondeneienaars van die perseel in. Mevrou ACE Zier vogel het erwe 591, 592, 598 en 599 op 18 Junie 1898 vir £2 315 aan die boedel van wyle William C Faure verkoop.

William Nottingham, wat erwe 599 en 598 uit William C Faure se boedel gekoop het, het erf 599 op 10 Mei 1906 vir £800 aan die Skot, John Johnston Kirkness, verkoop. William was 'n bouer en het onder ander die Poskantoorgebou op Kerkplein gebou.

John Johnston Kirkness en sy vrou Mary het in 1885 in Pretoria aange-

kom. Hier het hy so baie geboue opgerig, dat hy besluit het om sy eie baksteenfabriek aan te skaf. In 1888 het die firma wat Groenkloof Baksteen, Teel en Pottebakkerswerke (Groenkloof Brickfields) besit het, bankrot gespeel. John het oorgeneem en die plek na JJ Kirkness herdoop.

Die steengroef, baksteenondie en hulle swart gebrande skoorsteenstapels was waar George Storrarweg nou is, op pad na Fontein-sirkel. Vandag is die historiese ou fabriek afgebreek, die steengroef is opgevul en die sportgrond van die Universiteit van Pretoria se Opvoedkunde-fakulteit in Groenkloof is bo-oor dit gebou.

Onder John se eienaarskap het JJ Kirkness-baksteenfabriek in 1940. Klapperkop is links agter en Skanskop isregs
Foto: Martin Gibbs

Die foto is in 1979 geneem toe die Union Hotel die vlootmenasie geword het
Bron: SA Weermagvereniging

van die Uniegeboue se konstruksieperseel. Toe die aanvraag vir verblyf vir die baie werkers aan die Uniegeboue duidelik raak, het Philip Lapin vir 'n hotellisensie aansoek gedoen. Philip het in 1890 as spysenier by sy Bodega-kroeg in Markstraat begin. Hy het 'n tydelike lisensie gekry en het die skoolgebou in 'n hotel omskep.

Die gebou het in Julie 1913 afgelê, maar die hotellisensie was nog geldig. Die nuwe eienaar het aansoek gedoen om die lisensie oor te dra na 'n nuwe hotel, wat hy op die perseel wou bou, maar sy aansoek is op 22 September 1913 afgekeur.

Na bladsy 20

Die oorspronklike hotel van naderby
Bron: Poskaartversameling van dr Udo Küsel

Oostelike aansig op die Union Hotel met die 'Union Buildings Supply Store' langsaa

Noordelike aansig
Bron: Poskaartversameling van dr Udo Küsel

agricol
aan die groei

Saadverskaffer van alle voer en weidingsgewasse, asook grasperk grasse

Skakel gerus Agricol Pretoria:
012 803 6033 / 012 813 8079
223 Vonkprop Straat Samcor Park Pretoria

SPAR Winkel van die Jaar 2022 Winkel WAPADRAND KWIKSPAR

HERNUWING VAN MOTORVOERTUIGLISENSIES BINNE DIE WINKEL

Jy benodig:

- Ou Licensieskyf
- ID of Bestuurderslisensiekaart van geregistreerde eienaar

renewonline

GRATIS AFLEWERINGI 25km RADIUS

VIRTUELE DOKTER
GESONDHEIDSORG IN DIE DIGITALE ERA

Die Virtuele Doktersdiens bied aan pasiënte die geleenthed om deur middel van gevorderde tegnologie met 'n dokter te skakel, wat kwaliteitsorg op 'n gerieflike manier verskaf!

R290

KONTAK INLICTING
087 702 6668 | 061 533 1791 | 878 WAPADRANDSTRAAT WAPADRAND, PRETORIA

5% pensioenaris afslag – ELKE dag by Spar en Aptiek (uitsl. voorskrifte)
PRETORIUM TRUST & KOOPKRAAG KAARTE WORD AANVAAR

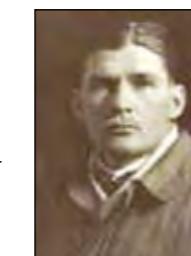
"As dié mure kon praat"...

Vanaf bladsy 19

William Nottingham het erf 598 op 4 November 1923 vir £4 000 aan John Johnston Kirkness, wat reeds erf 599 besit het, verkoop. John en William Millar het 'n nuwe onderneming, Union Mansions Beperk, op 26 Mei 1924, daargestel. William was ook 'n Skot en het in 1887 in Pretoria aangekom waar hy die bekende William Millar & Co winkel (stoffeerders, hoedmakers en uitrusters) oor baie jare op verskeie persele bedryf het. Ná sy aftrede in 1921 is die onderneming deur AE Reich oorgeneem, wat later in vennootskap met John Garlick gegaan het en die nuwe win-

Die hoeksteen van die Uniegebou word gelê
Bron: Heritage Portal via ARRA

Argitek George Esslemont Gordon Leith
Bron: www.cemeteries.com

Die Atlas-standbeeld word bo-op die toering by die Uniegebou gehys
Bron: Heritage Portal via ARRA

kel, wat ons as Garlicks onthou, op die hoek van Kerk- en Van der Waltstraat gebou het.

John en William se onderneming, Union Mansions, het die erwe op 27 Mei 1924 vir £32 500 by John gekoop. John se seuns, Tom en John Niven Kirkness, en 'n meujefrou JN Gilchrist het later as aandeelhouers by dié oorspronklike twee direkteurs aangesluit.

Bouwerk

Bouwerk het reeds in 1923 begin en omdat John die hoofkontrakteur was en bakstene voorsien het, is die projek in 1925 onder toesig

van Alex Grand (wat later provinsiale raadslid in die Transvaalse Proviniale Administrasie geword het) voltooi. Die argitek van dié nuwe hotel op die perseel tussen Hamilton- en Leydstraat in Kerkstraat was George Esslemont Gordon Leith, wat sy loopbaan begin het.

Mense

Die naam van die hotel se eerste bestuurder is onbekend, maar hy is in 1928 opgevolg deur AL Nixon, wat in 1919 van Brittanje af in Pretoria aangekom het. Hy is in Julie 1938 opgevolg deur die assistent-bestuurder, P Herbst van Suid-

Die Union Hotel met sy lang toegangspad suid van Meintjeskop
Bron: Poskaartversameling van dr Udo Küsel

Uniegebou en tuine in 1920
Bron: Heritage Portal via ARRA

'n maand uitgehuur vir twee mense van £45 'n maand vir drie mense met alle maaltye ingesluit. Die hotel het £1 'n maand vir parking gevra en het £20 'n jaar op advertensies in verskeie publikasies spandeer.

Union Hotel is as 'n duur hotel bestempel en in die oorlog het die prys van voedsel en ander noodsaklikhede geweldig gestyg. Weens verskeepingsprobleme was die gewilde soorte whiskey skaars en die bestuurder is gevra om voorraad van omstreng £1 000 – 'n onaardige bedrag in daardie dae – gereed te hou. Dié bedrag is verhoog toe alle whiskey-produksie in Skotland opgehou het.

Verkoop

Die finansiële las het te groot geword en die direksie het die hotel op 13 Maart 1942 vir £65 000 aan Samuel Gavronsky en Percival Hirsch Harris verkoop. Daarvan is £23 000 in kontant betaal en die res in 42 jaarlike paaiemente. LD Vynne is as hotelbestuurder

Samuel en Frieda Gavronsky
Bron: MyHeritage.com

'n Nuwe bestuurder, NY Roberts, 'n Springbok kleiduif-skut, is op 20 September 1951 aangestel saam met 'n vrou Roberts as boekhouer. Hulle gesamentlike salaris was £80 'n maand met 'n begroting van £15 vir 'vermaak'. Die maatskappy se naam is op 23 Julie 1953 na Union Hotels (Eiendom) Beperk verander. In September daardie jaar het Samuel Gavronsky en Percival Hirsch Harris 'n onderonsie gehad en ná 'n lang bespreking is daar besluit dat Percival die Nataliese belangte (aanndele in Balmoral Holding, Metropole Hotelle en Union Hotel Eiendome) sou koop. Die vennootskap is beëindig en Samuel het die enigste direkteur van Union Hotel geword.

Vleuel

Die nuwe oostelike vleuel van die hotel is in Julie 1959 deur die administrateur van Transvaal, FH Odendaal, geopen. Dit het restaurante (en die kroeg waar Van der Merwe se pilaar was) ingesluit.

Samuel Gavronsky is in 1965 oorlede en sy twee dogters, die bekende politikus Helen Suzman en mev G Posel, het direkteurs van Union Hotels (Edms) Bpk geword. Die departement van gemeenskapsontwikkeling het die hotel op 2 Januarie 1979 namens die Suid-Afrikaanse vloot aangekoop. Dit is ampelik op 24 Augustus 1979 as vloot menasie deur die destydse hoof van die vloot, vise-admiraal JC Walters, geopen.

Harrie's Pancakes

Cullinan 012 734 1054 Eastwood 012 342 3613

Ma - So 08:00-17:00

Du Plooy Melkery

- Melk • Botter
- Jogurt • Halloumi Kaas
- Kaas • Feta • Plaaseiers
- Roomys • Tuisgebak
- Gevriesde Jogurt
- Vars Groente & Vrugte
- Tuisgemaakte Pasteie
- Soft Serve • Konfytte
- Ingelegde Produkte
- Rou Heuning
- Verpakte vleis

Die Pienk Koei Teetuin

Lekker lichte etes, verversings & versnaperinge

Kom besoek gerus ons haarsalon!

4 FLAIR HAIR
012 734 4743

Skoon kraalmis beskikbaar

Hannelie 083 399 6497 / 012 736 2145 / albie@nes.co.za

Ma - Sa: 6vm - 6nm | So: Gesluit • Bankkaart-geriewe beskikbaar

Kaalfontein 26, tussen Rayton en ou Bronkhorstspruit-pad

Blyfontein Kwekery

Alles wat jy nodig het vir 'n mooi
nuwe tuin in hierdie mooi,
nat nuwe jaar!

Spesiale aanbiedings

Vygies R15
Wilde knoffel R15
Rosies R15
Eugenia 20L R15

Die enigste inry-kwekery in die Ooste

Anna 083 600 1909
Pine 082 600 7776
Henderson 078 416 5300
www.blyfontein.co.za

Maandae – Vrydae: Bvm - 4:30nm
Saterdae: 8vm - 3nm • Sondae gesluit

Lynnwoodweg-verlenging 8km verby
Hans Strijdomlaan oorkant Swaeltjie-afdraai

Seniors vier samesyn

Barry en Joan Annandale van Bush Willow in Nkwesstraat het die Tierpoort Seniors in Desember gul ontvang. Die rooi en silwer dekor en bosse rooi rose het dadelik 'n Kersfeesatmosfeer geskep.

Pragtige Kersliedere is deur Juanita Kruger en Lizette de Villiers op tjello's gespeel en daar was 'n gewyde voorlesing deur Linda Meintjies. 'n Glas-engeltjie versiering is by elke sitplek gedek as geskenk van die komitee aan die gaste. Gelukkige nommers is getrek vir ekstra verrassingsgeskenkies.

Nuwe lede Thys Kritzinger, Steph Pond, Marinda Bandat, Lily Bandat en Ancisca Kritzinger

Magriet O'Neil, Annatjie Pienaar, Andre Rossouw, Martie de Klerk, Renita Malherbe, Pieter Brits en Lenie Cilliers

Lenie van Tonder, Mariet van Niekerk, Rina Snyman, Hannelie Bloem en Thersia Joubert

Komiteelede: Ida Zowitzky, Joline Botha, Linda Meintjies, Theresa Joubert, Mariet van Niekerk, Elaine Bothma en Martie de Klerk

'n Seekos en waatlemoenkelkie is as voorgeleg bedien. Dit is gevolg deur bees- en varkrolle, geurige rys, groenboontjiegebak en botterskorsieslaai.

Die pynappelskuim-nagereg met vars kersies was letterlik die "kersie op die koek" van 'n suksevolle afsluiting van 2023.

Lizette de Villiers en Juanita Kruger met hulle tjello's
Foto's: Verskaf

Snorkoppies het uitgesterf

Min mense weet deesdae wat 'n snorkoppie is. Dit is 'n woord wat mense laat giggle en vermoed dat dit dalk iets met Pretoria se vergange status as snor-stad te doen het. Dit is 'n soort koppie waaruit snormans tee of koffie gedrink het. Die Engelse pottebakker, Havrey Adams, het dié koppies reeds in die 1830's ontwerp met die vervaardigersmerk 'HA & Co'. Tog het dit eers van omrent 1890 tot 1910 baie gewild geword – die tydperk toe reuse stuurnorre mode was onder mans.

'n Snorkoppie van naderby
Foto: Sleepswrakmuseum, Bredasdorp

'n Versameling snorkoppies
Foto: pbs.org – Antiques Roadshow

Koppies is ontwerp met 'n porselein-bruggie aan die bokant om te keer dat mans se snorre in die tee doop. Daar was 'n klein opening waardeur die tee gedrink kon word. 'Museum Memo', volume 10, no 3 van 1991 noem dat snorkoppies bekend was in boeregasvryheid en dat dit vir 'n snorman beslis van praktiese waarde was.

Derde geslag by plaasskool

Die van Zyl-familie het vanjaar 'n derde geslag by Laerskool Witpoort. Marsuné van Zyl is 'n splinternuwe graad een. Haar pa, Herman van Zyl, was in 2000 in graad een en haar oupa, Herman van Zyl, was in 1976 'n graad een leerling by dié skool.

Laerskool Witpoort vier vanjaar sy 120ste bestaansjaar.

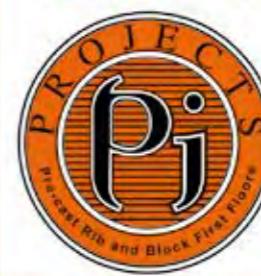
Marsuné, sit-tend, met haar oupa Herman van Zyl links agter haar en haar pa Herman van Zylregs
Foto: Verskaf

www.pjprojects.co.za

WE MANUFACTURE
PRE-CAST RIBS WITH GIRDERS

CONCRETE HOLLOW BLOCKS | POLY BLOCKS

M6 BUILDING BLOCKS
RDP MAXI BRICKS

072 049 9560
012 736 9056

Sonja Mann • Oudioloë • Audiologists

BA(Log)-M(Log)Sprakterapie/audiologie-AuD (Kliniese Audiologie) | BA(Log)-M(Log)Speech therapy/audiotherapy-AuD (Clinical Audiology)

Pr. Nr. 8210136 STA.00523

We hear you . . .

Ons begin 2024 met wense dat hierdie jaar gevul sal wees met liefde en vreugde. Troos op moeilike dae en genotvolle samesyn met u geliefdes.

Mag u die mooi in elke dag raaksien en musiek hoor wat u in staat stel om uitging te gee aan emosies sonder dat woorde nodig is.

Our wish for 2024 is to enjoy every day with gratitude, love and peace. May 2024 be a reminder that the best aren't things, but family and friends. Grow from challenges and create joyful memories.

Herewith a reminder of the 5 most important benefits of hearing aids:

- Improved communication and understanding of speech.
- Greater ability to stay socially connected with friends and loved ones.
- Higher education and earning potential.
- Lower risk of depression, anxiety, dementia, cognitive decline and falls.
- Lower health care costs.

DR SONJA MANN OUDILOË

012 993 3981

drsonjamannaudiologist
 www.smhearing.co.za
 admin@smhearing.co.za
 Douglas Scholtz Str 545, Constantia Park

RotoTank™

Manufacturers of Water, Chemical, Transport, Septic tanks and Silos

Combo Deals

Northwest/ Pretoria
078 296 2096
010 100 8381

Free Delivery

SHOP NOW

www.rototank.co.za
northwestinfo@rototank.co.za

Tou is gevaelik vir voëls

Stukkies tou, garing, vislyn, repies van seilsakke wat uitrafel en selfs die sakkies waarin seker groente verkoop word, kan 'n voëltjie se dood veroorsaak. Dit is die boodskap wat die Suid-Afrikaanse Wildrehabilitasiesentrum aan mense wil oordra ná hulle op 9 Januarie 'n olyflyster op Bapsfontein gaan red het. 'n Plaaslike egpaar het die sentrum geska-

kel om te sê dat dié lyster bo in 'n boom gehang het.

Ná ure se sukkels is die lyster uiteindelik bereik. Twee van sy tone was in ou, verharde tou vasgestrel en die gekoekte gemors het in die boom vasgehang.

Die lyster se been is bo die voet afgesny en dieselfde been is heeltemal uit lit geruk, waarskynlik weens die voël se gesukkel om los te kom. Die ander been se gewrig is beseer.

Weens dié barmhartige Samartane is die lyster nie net hangend in 'n boom gelaat, besig om van honger en pyn om te kom nie.

Advies is om alle stukkies tou, garing of vislyn op te sny voor dit weggegooi word, want op die as-hope gaan dit nie lank binne-in 'n toe sak bly nie.

Twee van die lyster se tone was in ou, verharde tou vasgestrel

Foto: Suid-Afrikaanse Wildrehabilitasiesentrum

Jy sal hik as jy sy vrugte sluk

Rooideblat's wat die ou mense dié boom genoem het. Vandag ken ons hom as riviervaderlandswilg, maar sy wetenskaplike soortnaam verwys steeds na sy blare wat in die herfs rooi word. William John Burchell, Engelse natuurkenniger, reisiger, kunstenaar en outeur, het van 1810 tot 1815 ongeveer 7 000 kilometer deur Suid-Afrika getoer en gehoor hoe dié boom 'Rooideblat' genoem word. Hy het hom *Combretum erythrophyllum* gedoop, waar 'erythrophyllum' rooi blaar in Grieks beteken.

Die riviervaderlandswilg se wortels word as giftig beskou en is tradisioneel as 'n purgeermiddel

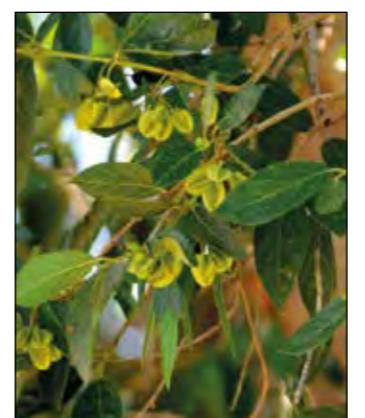

Die onopvallende blomme

gebruik en om geslagsiektes te behandel. Die bas is met ander kruie gemeng om 'n afkoeksel te maak waarvan 'n kwart koppie in die oggende en aande gedrink moet word vir sere. Die vrugte is ook as giftig gesien en laat 'n mens glo vreeslik hik.

Dié boom se gom is nie giftig nie, is elasties en maak 'n vernis wat nie kraak nie. Sy hout word gebruik om ornamente, heiningpale, pale vir bouwerk, voerbakke en stampblokke vir graan te maak. 'n Donkerbruin kleurmiddel word uit die wortels verkry.

Die riviervaderlandswilg groei langs rivieroewers en is 'n medium tot groot boom van sewe tot 12 meter hoog. Die bas is 'n gladde grys kleur wat afvlok soos die boom ouer word en ligte stukke stam ontbloot.

Blare en groen vrugte

Die riviervaderlandswilg op die oewer van die Pienaarsrivier in Tierpoort wys hoe die blare in die herfs rooi begin word

Foto's: Wikipedia

Die roomkleурige of gelerige blomme verskyn ná die eerste blare in die lente of vroeë somer. Die vrugte is 10 tot 15 mm lank, viervlerkig en verdroog tot 'n ligte heuningbruin kleur.

Dié boom is baie aanpasbaar en word dwarsoor die land as skaduuboom aangeplant. Hy groei baie vinnig, kan swaar ryk weerstaan en is droogtebestand as hy eers gevestig is. Die wortelstelsel is nie aggressief nie en die boom kan suksesvol langs 'n oprit geplant word.

Baie sade en saailinge kan onder 'n volwasse boom gevind word. Die boom groei maklik van vars, parasietlose sade wat vir 'n paar weke moet word voor hulle geplant word. Saailinge verskyn slegs tot 13 dae ná die sade geplant is. Hulle is ná twee jaar rybemand.

SpaceIQ

Power up with Space IQ 360

Electrical Excellence Guaranteed

Commercial
Industrial
Solar
Agricultural

066 428 7955

Wanneer kom die Bronnie?

Sales Consultants

In response to the high demand for our services and the rapid growth of our organization, we currently have a number of job openings for sales consultants at our Pretoria, Lynnwood marketing office.

This presents an exciting opportunity for individuals who wish to determine their own income while enjoying flexible working hours.

Unlock the potential for a monthly six-figure commission-based income, complemented by a target-based bonus. We are seeking candidates with a genuine passion for sales who possess reliable transportation. Having proficiency in both English and Afrikaans is beneficial. Be able to work on Excel, Word, Teams/Zoom.

No prior experience is required, as comprehensive product and sales training will be provided in-house. Seize this opportunity by submitting your CV to Engelett.

Kindly submit your CV to Engelett@serr.co.za to seize this opportunity.

Augustus-uitgawe

Sperdatum: Dinsdag 6 Augustus
Verspreiding begin: Woensdag 14 Augustus

September-uitgawe

Sperdatum: Dinsdag 10 September
Verspreiding begin: Woensdag 18 September

Oktober-uitgawe

Sperdatum: Dinsdag 8 Oktober
Verspreiding begin: Woensdag 16 Oktober

November-uitgawe

Sperdatum: Dinsdag 5 November
Verspreiding begin: Woensdag 13 November

Desember-uitgawe

Sperdatum: Dinsdag 3 Desember
Verspreiding begin: Woensdag 11 Desember

April-uitgawe

Sperdatum: Dinsdag 9 April
Verspreiding begin: Woensdag 17 April

Mei-uitgawe

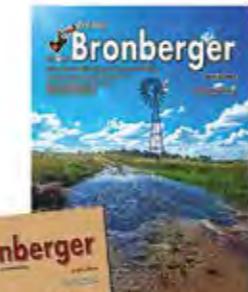
Sperdatum: Dinsdag 7 Mei
Verspreiding begin: Woensdag 15 Mei

Junie-uitgawe

Sperdatum: Dinsdag 4 Junie
Verspreiding begin: Woensdag 12 Junie

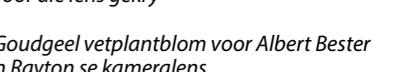
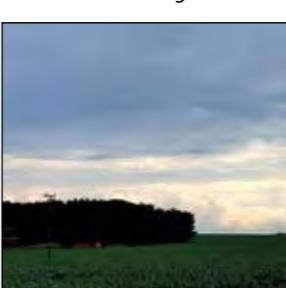
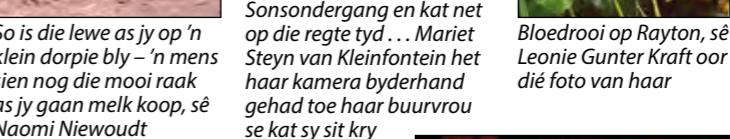
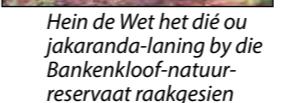
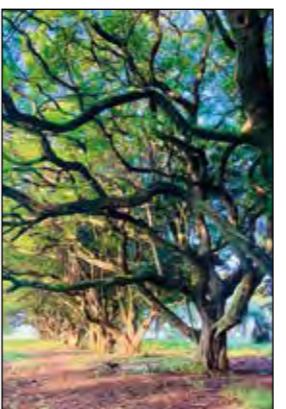
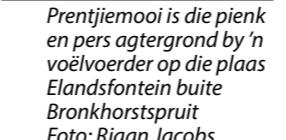
Julie-uitgawe

Sperdatum: Dinsdag 9 Julie
Verspreiding begin: Woensdag 17 Julie

Deur die lens van ons lezers

In 'Leserslens' plaas ons foto's wat die aard en gevoel van die Bronnie se verspreidingsgebied uitbeeld, soos gesien deur die lens van ons lezers. Jy is welkom om jou foto's te stuur aan info@bronberger.co.za of om dit op ons Facebook-blad te plaas. Beskikbare ruimte bepaal hoeveel foto's ons in 'n uitgawe kan gebruik. Ons bêre alle foto's en poog om soveel moontlik in ovolgende Bronnies te publiseer.

BOMA Vleismark Meat Market

- Rubenstein Drive, Moreletapark 012 998 8711
- Olympus Drive, Olympus 012 991 3022
- Six Fountains, Silver Lakes 012 998 1617

Only the best for you,
our valued customer

Een van toeka se bekendste gasvrouens deel haar bobotie-resep

In 'Mymerkos' hoor ons graag van leserse wat heimwee wakker maak. Lesers is welkom om vir ons 'n ou familieresep te stuur saam met 'n foto van die ma of ouma wat die resep 'n familiedis gemaak het of 'n foto van hoe so 'n dis lyk.

In Vrou wat ná 'n liefdesteleurstelling nooit getrou het nie, het een van die Kaap se bekendste gasvrouens geword en het in die 1800's 'n bobotie-resep gepubliseer wat vandag nog gebruik word.

Hilda Duckitt is op 21 Februarie 1839 op die familieplaas, Groote Post, gebore en is op 28 Augustus daardie jaar in die Groenekloof (later as die Darling-distrik bekend) as Hillegonda Johanna Duckitt gedoop.

Sy was die kleindogter van William Duckitt, 'n landboupionier wat op 11 September 1800 in die Kaapkolonie aangekom het.

William se seun Frederick het met Hillegonda Johanna Versfeld van Claasenbosch, Constantia getrou en hulle derde dogter en sesde van 14 kinders is na haar ma vernoem. Later, met die publikasie van haar boek, het sy die naam 'Hildagonda' gebruik.

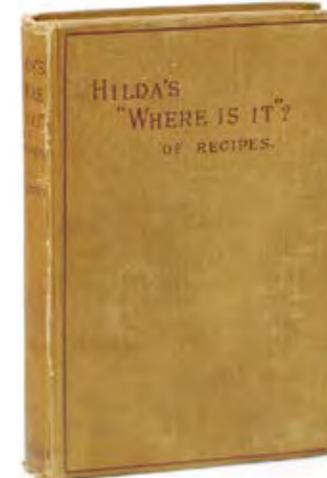
Boek

Hilda is deur goewernantes opgevoed en as kind reeds was haar stokperdjie die versameling van tradisionele Kaapse resete, wat in 1891 in haar eerste boek, 'Hilda's "Where is it?",' gepubliseer is. Die boek bevat praktiese resete wat deeglik uitgetoets is, maar sluit ook 'n paar obskure disse in, soos wateruintjiebredie en skilpadpastede bedek met perlemoen. Daar word noukeurig aangedui wat die bron van elke resep is.

Die boek bevat ook riglyne oor hoe om politoer aan meubels te smeer, hoe om sy skoon te maak (Hilda

Hilda as 'n tiener
Bron: geni.com – Duckitt-familie

Hilda's "Where is it?"
Bron: Quagga Rare Books & Art

AllAboutEyes
OPHTHALMOLOGISTS | OPHTHALMIC SURGEONS

INTERCARE MEDICAL CENTRE
Intercare Woodhill Medical and Dental Centre
Shop F9, Parkview Lifestyle Centre
Corner Garsfontein Road and Netcare Street
Moreleta Park, Pretoria, 0181

Please visit our website
Besoek gerus ons webtuiste.

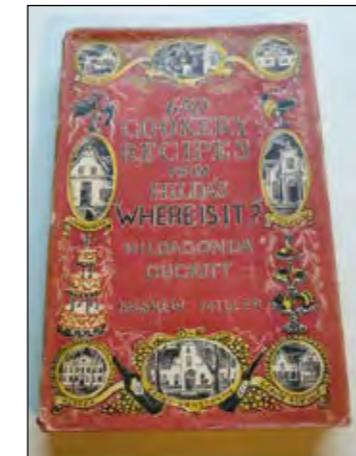
WWW.ALLABOUTEYES.CO.ZA

+27 (0)12 021 0354

Hilda in haar laat 30's
Bron: Carol Hardijzer

'n Latere Maskew Miller-uitgawe van 650 resete uit 'Hilda's "Where is it?"'
Bron: catawiki.com

'Hilda's Diary of a Cape Housekeeper' met die skets van Groote Post
Bron: bobshop.co.za

daagliks lewe op 'n goed georganiseerde plaas en bied resete wat aandui watter vrugte en groente elke maand in seisoen is, asook notas oor tuinmaak, die versorging van pluimvee, die maak van potpourri en herinneringe oor al die partytjies en byeenkomste op Groote Post.

Hilda is op 5 Januarie 1905 in haar huis in Wynberg oorlede. Ons deel haar bekende bobotie-resep:

Bobotie

Bestanddele: 'n Groot sny witbrood; 100 ml melk; 15 g botter, 2 uie; 30 ml kerriepeoeier; 15 ml bruinsuiker, 10 ml sout; die sap van een lemon; wit asyn; 6 tot 8 gekapte amandels; 1 kg maalvleis (bees); 2 eiers; 250 ml melk; 'n handvol vars lourierblare; gestoomde wit rys.

Bobotie
Bron: foodandhome.co.za

Hilda toe sy ongeveer 60 jaar oud was
Bron: Carol Hardijzer

- Self-catering accommodation (within 30km from Pretoria)
- Fishing
- Camping facilities
- Paddle boats
- Game drives
- Picnic spots
- Paddle carts
- Horseriding
- Quads
- Scooters
- Driving range
- Dog walks

Trevor 083 777 0095
Marinda 082 322 5923
Shelley 063 110 3048

Skaam bokkies steek lammetjies weg

Jane is die naam van een van die gracieuse en skaam rooiribbokke in die Moreletakloof-Natuurreservaat. Sy is in 2021 as pasgeborene deur besoekers, wat gedink het sy is verlore, in die reservaat opgetel en haar ma wou haar nie terugvind nie.

Die ooitjie is by die Moreletapark Dierehospitaal ingeneem, waar sy Jane gedoop is. Natuurlik kon sy nie dag en nag in die hospitaal woon nie en die veeartse het haar

'n Rammetjie
Foto: Wikipedia

Dr Marelize Engelbrecht met die ooitjie in 2021
Foto: Moreletakloof

huis toe geneem, waar sy gou deel van die gesinslewe geword het. Sy is vir tien maande met die hand grootgemaak en is uiteindelik weer in die reservaat vrygelaat. Pasgebore rooiribbok-lammetjies word vir 'n maand in ruie plantegroei weggesteek en die ooi besoek hulle net sodat hulle kan drink. Dis die dat mense dink 'n lammetjie is deur haар ma weggegooi, maar besoekers word gemaan om geen klein lammetjies in reserve te tel nie.

Die rooiribbok, *Redunca fulvorufa*, is 'n mediumgroot bok wat in bergagtige gebiede woon. Ramme weeg ongeveer 32 kg en hulle het horings van gemiddel 15 cm lank. Hulle skouerhoogte is ongeveer 75 cm. Ooie is kleiner teen 30 kg en het nie horings nie. Hulle pels is voorwegend grys, maar die kop en skouers is rooibruin en die onderkant is wit. Dié bokkies het 'n wit stert wat omhoog gehou word as hulle hardloop. Rooribbokke het lang smal ore en ramme en ooie het 'n donker kliervlek onder die ore.

Ooie kry 'n enkele lammetjie, gewoonlik in die somerreënseisoen, ná 'n dragtigheidstydperk van agt maande. Lammetjies is op twee jaar so groot soos volwassenes. Rammetjies is teen drie tot vier jaar oud volwasse, maar kan teen 27 maande oud begin teel. Jong ooitjies kan vanaf nege maande tot 'n jaar oud dragtig word al is hulle eers teen 18 tot 24 maande ten volle volwasse. Rooribbokke loop in kuddes van drie tot agt bokke, alhoewel tot 30 al saam gesien is. Daar is net een volwasse ram in 'n groep en jong ramme word uit kuddes gedwing

'n Rooribbokootjie
Foto: Wikipedia

om kleiner ramgroepies te vorm. Dié bokke wei gewoonlik in die vroeë aand en oggendure of in die skadu en kamoeifloring van digte bos. Wanneer hulle in reservate beskerm word, sal hulle gedurende die dag meer aktief wees. Hulle neig om weg te kruip as daar gevrees is. Rooribbokke se liggaamsbou, met 'n sterk agterlyf, beteken dat hulle aangepas is om vinnig weg te spring, maar dat hulle nie so'n vinnige vlug vir 'n lang tydperk kan volhou nie. Dié bokke gee 'n fluitagtige alarmroep as hulle skrik en vlug.

save on your electricity bill with

Skylights
& turbine ventilators

Valentine Specials

350mm R2 599	550mm R2 999	700mm R4 699
Combo 1 2x 350mm skylights R4 899	Combo 2 1x 350mm & 1x 550mm R5 299	Combo 3 2x 550mm skylights R5 699

ilangaskylights
082 44 66 001 • 012 377 3565

The Country Pie

Steak & Kidney

Maja Pie

Original beef

Jan 083 273 8512
Shop 3a, Pretoria Road
Silverton Village, Silverton

DIGGING TRENCHES • DIGGING POOLS
DIGGING FOUNDATIONS • STUMP REMOVAL
DEMOLISHING SMALL STRUCTURES
LANDSCAPING WORK • FITS IN SMALL SPACES

ORYX Mini excavator rental

Jacques 079 458 4485 / oryxrevamp@gmail.com

GD GRANITE

GRAFSTENES/TOMBSTONES

Vervaardigers van hoë kwaliteit grafstene

012 802 0087 / doricia@gdgranite.co.za

DONKERHOEK QUARRIES, PTA-005 (12km vanaf Hans Strijdom op ou Bronkhorstspruitpad)

Koop direk van die fabriek
Volledige diens:
vanaf kwotasies,
bewoording en
oprigting
Rig orals in Gauteng
en omliggende dele op
Onbeperkte letters op
grafsteen

Wendy house special from treated pallet wood

3m x 3m R6 500 • 3m x 4m R7 500

Big or small,
we do them all!

Marius 073 133 1452
Jan 078 296 2899

"Vic-Haven"

Aktiewe Aftree-oord

RIG U NAVRAE AAN:
admin@vichaven.co.za
079 242 6525

By Vic-Haven Aftree-oord, in 'n rustige plaasomgewing, 30 km Oos van Pretoria, beskik ons oor die volgende:

- Verskeie enkel- en dubbelkamer akkommodasiegeriewe vanaf R7,500/maand vir 'n volle diens (3 etes per dag, wasgoed, skoonmaakdienste.)
- Tweesaapkamer selfsorg duette vanaf R6,900/maand

Pet checklist for 2024

Dr Liesel van der Merwe is a small animal medicine specialist. Send her your questions: info@bronberger.co.za.

I thought it would be a good idea to make a checklist for pet management in 2024 – sort of new year's resolutions, money permitting. But, if we plan ahead, we can often manage to squeeze the little bit extra out of that salary stone. My own dogs need a dental, so that's some outlay as I don't have my own practice. I really do feel your financial pain. If we delay, however, problems do just get worse. So, a plan and a budget and investing in a medical aid or savings account are probably the way to go.

Number one: Make sure your dogs are sterilised if they are not breeding bitches or males. There are many factors for or against sterilisation; some are behavioural and some are medical, but older intact male dogs are very prone to prostatic disease and infections and bitches are prone to uterine infections.

Both these conditions can cause severe sepsis in the patient and in the case of the bitch, emergency surgery is usually required. It is saddening when we end up euthanising these dogs due to the cost of surgery when a routine spay would have prevented the problem in the first place.

Number two: Young dogs have accidents and fights; older dogs get more chronic diseases. Medical aid packages are designed to cover a range of benefits; some only accidents and others are fully comprehensive. It may work out financially to spend money on a medical aid if you have only one or two pets.

• 4 Volbloed Rottweiler reuntjies
• Albei ouers is by KUSA geregistreer
• Geent en ontwurm
Marqueret von Wielligh
083 349 7625

Von Wielligh Rottweilers

Donkerhoek
Veeartsenkundige Spreekkamers
Veterinary Consulting Rooms

Prof C.M.E. McCrindle
BVSc (Hon) PhD (Vet Eth) IPret
072 974 4914

SATURDAY CONSULTATION 9 AM TO 1 PM FOR WALK-IN CLIENTS
MOBILE CLINIC DURING WEEK
Plot 115, Kaalfontein, on the R515
next to David's Store

PLAAS TE KOOP
VAALBANK / BRONKHORSTSUIT
2 x Huise • 173 ha • Waterpomp regte
Hondrivier, Farfar Spruit • Prys: 5.5 Miljoen
Kontak eienaar vir meer inligting
Trevor 083 777 0095

to give treats, give very small treats. Break the beano bone in half. It's the action of the treat, not the amount you feed, which is effective. Additional to this is exercise. Walking is good for you and your dog. For cats – I make them jump for their food unless they are old.

Number five: The dental. I am constantly amazed at how terrible some clients allow their dogs' teeth to get. These are often lap dogs and the halitosis is so bad that you can smell the dog from several feet away. I cannot imagine how the owner manages with the dog sitting on the lap.

There definitely seems to be individual variations in which dogs develop gum disease. Only two of my dogs, and these are the younger two, have problems. If left unmanaged, the gum disease can start causing part of the tooth root, which means that the animals are even more prone to plaque build-up. Additionally, the oral infection causes discomfort and pain. The dog will be happier without any teeth rather than having a mouth full of loose teeth and infected gums. Obviously this problem will not be fixed forever; it is part of

routine care. Ask the vet to remove any teeth affected by gum recession from the beginning. This will increase the interval between treatments.

Number six: Identification. Microchip your pets. It is not expensive and is a massive help when they get lost. Collars and tags can fall off. I suggest both – a collar and tag will enable someone to phone you immediately; the microchip is embedded and permanent. Your information on the company database must be accurate as well. Make sure you update any changes.

Number seven: Vaccination is especially important in young dogs and puppies and need to be given on the follow-up dates exactly – especially in the first two to three years. These are not suggestions; vaccines need to be boosted at specific times to allow them to last longer in the body and mount a better defence. Rabies vaccinations are also legal requirements. Start thinking and planning around these issues so that you aren't caught unawares and don't allow a small problem to develop into a crisis.

MOOKLOOF VILLAGE
CNR GARSFONTEIN RD
& JOLLIFY MAIN
012 996 3369

Trading hours:
Weekdays: 8am - 6pm
Saturday: 9am - 3pm
Sundays & public holidays: 9am - 2pm

We invite you to visit our vet shop. A spacious spotless shop with a full selection of pet food in Hills, Royal Canin, Eukanuba, Ultradog, Montego, Acana, Nutribyte and Orijen ranges. We have a wide selection of pet accessories including for fish, small mammals, birds and horses, and can order in for you if you have special requests.

We stock the full range of Hills, Acana, Orijen, Eukanuba, Royal Canin, Iams, Ultradog, Montego and Nutribyte for dogs and cats

Please like our **facebook** page to get information on special deals and events

Online or telephonic orders and curbside collections available for food and medicines:
email mooikloofpetspantry@gmail.com

Bronnie van
den Berg

Vreemde, vlieënde Skotse dinges hou toe verby

Liewe nig Hester,
Ek weet nie of daardie Skotse kommet met die onbenullige naam van McNaught, ook daar by julle in die Vrystaat verby is nie. Hy is glo 'n paar keer hier oor die Bronberg – só sê hulle, maar ek weet nie mooi of ek dit moet glo nie.
Twee aande in 'n ry het ek nou al op die hoogste kruin van die berg gaan sit om McNaught in te wag. Van net so voorsonder af. Maar die gedoente het sy naam gestand gedoen. Eintlik kon hulle hom ewe goed McBoggerol genoem het. In die betreklike lang leeftyd wat ek tot dusver gegun is, het ek trouens nog nie 'n enkele komeet ter oge gehad nie. Lewers in die tagtigs het die oorle Halley s'n mos sy sogenaamde verskynning gemaak. Onthou jy? Ek is seker hý is ook daar verby die Vrystaat. Toe het ek ook alles binne menslike vermoëns gedoen om die ding te sien,

maar helaas.
My oorle pa het op 'n mooi dag vir my gesê hy is die enigste ou wat hy ken wat in een leeftyd Halley se kommet twee keer gesien het. Mooi só, oorle Pa.
Wat ek wel vandag gesien het, was egter vir my ewe vreemd. Sit ek nog daar op die klip en tuur die vertes in om McNul se sterstert te probeer sien, toe daar doer op die horison 'n baie snaakse ding verskyn.
Eers lyk dit vir my soos 'n reuse lammergeier met 'n mofskaan in sy kloue. Maar toe kom hy nader en ek sien dis jou werklikwaar 'n valskerm met 'n man aan sy drakant. Dis een van daai wat so netjies by groot rakbieghyms uit die bloute verskyn en op die groente van die veld kom sit. Soms met 'n rokigheid (blou rook) wat wonderbaarlik hier uit die ou se enkels te voorskyn kom.

Soos toor, amper. Dan draai hy mos ewe windgat deuskant toe en diékant toe en kom sit dan soos 'n vlinder op sy bestemde sitkol. En dan klap die vervaalde skare lustig hande. Die O/20-ghym wat nou net verby is, was nie baie opwindend nie.
Maar hierdie ou van vandag kom nie aan soos die ouens van toet wat die rakbieskare kom vermaak het nie, nig Hester. Nee, hy swef loodreg, links-na-reg, in 'n reguit lyn, horisontaal, reguit na my toe. Onthou ek sit bo-op die koppie. Eers toe hy nabы kom, sien ek die rérige vreemdigt. Daai ou sit-sit soos in 'n stoeltjie – onder sy draadok met iets wat lyk op 'n ou staatsdiens-waaier op sy rug. Nou kan ek ook die geluid hoor van 'n enjin wat klink soos 'n swakkerige weed-eater s'n.
Hy beweeg omrenteen die spoed van iemand wat kéffie toe

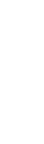
stap. Hy gaan sigret koop – nie brood, eiers en melk waarvoor sy kwaii vrou wag nie.

Ek verkyk my aan die gedoente en die gedoente se hangende mens kyk my in die oë. Hy kom draai so naby aan my dat ek die kleur van sy oë agter die pléistende goggels kan sien. Dis blou. En dan 'bank' hy en die weed-eater se 'rev's' klim en hy waai vir my met sy hand wat aan 'n tou – 'n tou – aan die valskevding vashou sonder om te los – en ek sê: "Slaan my dood! Nou het ek amper alles gesien." Al moet ek nog McDinges se watsenaam sien.

Sé groete vir Rassie en Ollie en die outjees.

Jou neef,
Poon.

Gerhard Kleijn, Januarie 2007

Kaleideo Eye Care

Lourens Odendaal B.Optom (RAU)

WAPADRAND SHOPPING CENTRE, PRETORIA & EAST RAND

Private eye care at very low prices!

Jeep EYEWEAR

Eye examination: R170-00
Spectacles: Single vision from R645-00
Bifocal from R1 290-00
Multifocal from R2 190-00

- Frame included (more than 250 to choose from)
- Most medical aids accepted (T's & C's apply)
- Upgrades available (e.g. photochromic, thinning, anti-reflex, blue control, rimless- and titanium frames)

2 - for - 1 PROMO

For appointments: **082 382 5215** **060 762 8484**

SPECIALIZING IN AGRICULTURAL AND RESIDENTIAL PROPERTIES IN GAUTENG, WE ARE DEDICATED TO FACILITATING YOUR REAL ESTATE JOURNEY.

WHETHER YOU'RE SELLING YOUR HOME OR SEEKING PROFESSIONAL ADVICE AS A BUYER,

WE TAKE PRIDE IN BEING THE TEAM THAT TURNS YOUR REAL ESTATE EXPERIENCE INTO A DELIGHTFUL JOURNEY.

CASA DYNAMICA PROPERTIES
Your home is our priority

WISHING YOU A PROSPEROUS 2024

CONTACT & OFFICE INFO

LOCATION:
RAYTON - CORNER OF R515, R104 RD.

CONTACT DETAILS:

MARTIE CLOETE:
084 270 7876

THEUNETTA SCHUBERT:
082 691 1703

OFFICE: 066 205 7399
RAYTON@CDPROP.CO.ZA

Little stories we tell ourselves

"When little things start to bother you, girlfriend, it might be because you need more big things in your life." Now that's the best New Year's advice I received. It's from Mike Dooley. He says: "Sign-up, enrol, book the session, take the class, apply, interview, practice, try out, and above all, be with friends, old and new."

The reason we don't do these things is because of "the little stories we tell ourselves". That's the name of one of the chapters in Anna Quindlen's memoir, 'Lots of candles and plenty of cake'. The chapter is a story of balance, strength, persistence and determination and ... at the end of it Anna stands on her head. "Oh, those little stories we tell ourselves," she writes. "They make us what we are, and, too often, what we're not. They are the ten commandments of incapability, cut to order. I can't cook. I'm not smart. I'm a bad driver. I'm no jock. Maybe they're even true. It's hard to tell at a certain point. The little stories we tell ourselves become mythic, difficult if not impossible to discount or overcome."

Anna says that one day her doctor gave her an unexpected prescription. On the pad she had written: "Get a trainer". Those trainers not only led Anna to dead lifts and one-legged squats, but also to question the little stories she'd so long told herself about her strength and balance.

She writes that there's something seductive about the thing we believe we cannot do, the achievement that seems out of reach – like standing on your head. "I imagine it's what keeps people climbing mountains or surfing during storms, that sense of going to the edge of possibility and then over it successfully."

"I know that along the way I told myself a little story about every stop, a story that always contained the word can't," Anna writes. "But one day, reporter that I am, I

decided not to write the story in advance of the facts."

So, girlfriend, how do you get to tell yourself a different story so that you can put more big things in your life? Life coach Marie Forleo

says that there are five powerful questions you can ask yourself to bring more clarity in your life, whether you're starting 2024 feeling super clear and fired up about what's to come or you're feeling stuck, lost, unmotivated or just "meh".

Marie, whose motto in life is that everything is figure-out-able, says the ideal thing is to get out of your everyday typical environment when you ask yourself these questions. Go sit in a coffee shop or on a park bench and write down your answers by hand.

1. Where am I craving something better in my business or life? Dis-satisfaction is a good thing here – it's your soul nudging you to grow. Pay attention.

2. What truth am I pretending not to know? What are you avoiding looking at? Maybe it's something embarrassing or disruptive. This question points you towards areas of life that you don't want to deal with. Maybe it's telling the truth about a relationship you're in, your finances or your health? These are the areas that could be creating massive pain if you stay in denial.

3. What rules in business or life have I been told to follow, but they don't work for me? Marie says that you have to challenge the so-called rules. There's nothing that says you have to stick to the status quo.

4. If I don't change my daily habits, will my life be better or worse 36 months from now? Those months will pass in any case. Daily habits play a huge role in outcome – it often happens without you even noticing. If you stay unconscious of those

habits, you'll probably stay on auto-pilot.

5. What do I need to let go of? It could be a physical clean-up of your office or home, but it could also be non-physical things, such as an emotional pattern, a goal, project, expectation of yourself or of other people.

Don't censor your answers. Just write down whatever comes up in your mind and heart. Chances are that, when reading what you've written, you'll start seeing that some things are just another little story you keep telling yourself. This could be the year you start refusing to tell it.

MegaBooks

We Buy & Sell 2nd Hand Books

069 720 3470

Faeriedale Shopping Centre
Cliffendale Dr, Faerie Glen

Mr Gutter®

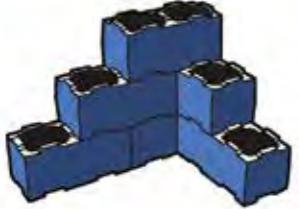
SEAMLESS GUTTERING SYSTEMS OF DISTINCTION

**QUALITY SEAMLESS GUTTERING
FASCIAS & BARGE BOARDS
CHROMADECK & COLOURBOND**

012 002 3001
Ludwig 072 464 5987 | Bertie 082 926 7233
Fax2Mail: 086 716 6710
mrgutter@lantic.net | mrgutterpta@gmail.com

**WE ALSO
MANUFACTURE
WASHING LINES**

STUMBELBLOC

PRETORIA (PTY) LTD

HOUSES ■ STORE/WORKSHOP ■ BOUNDARY WALLS ■ GARDEN BEDS

Easy Construction Done - HALF THE TIME

**NO MORTAR
REQUIRED
DIP & PACK**

No Lintels Required

**THE HOLLOW
BLOCK
OFFERS
THERMAL
QUALITIES**

We Supply Small or Large Quantities

**OUR BLOCKS
ARE TESTED
AND ARE
NHBRC
COMPLIANT**

Introducing . . .

20mm Riverbed Silestone Quartz

**WE ARE A LEADING FABRICATION COMPANY
OF ALL STONE BRANDS IN GAUTENG.**

With the largest display
of FULL SLABS in Pretoria!

**KITCHEN TOPS • VANITIES • FURNITURE PIECES
CLADDING • FIREPLACES • FACADES • FLOORING**

We specialize in fabricating and installing various stone work surfaces and our products are ideal for use in all those spaces that surround life as it happens - kitchen counter and bathroom vanity tops, reception and bar counters, staircases and wall cladding.

Our team will provide you with support and any technical requirements. With our top of the range equipment, we can also assure you of superior installation quality.

For quotes or more information call or whatsapp:
Verny 082 334 1891 | Sales office 076 652 8967 | 012 809 8927/8
For sales enquiries e-mail vernny@juststone.com | sales1@juststone.com
www.juststone.com

Follow us on social media to see our latest projects & new exciting products

East Ridge Design Center, Shop C1, Graham Road, Zwartpoort, Pretoria

KRUUIEMIDDEL Krag van tien

DIE PROFESSIONELE KEUSE

WETENSKAPLIK NAGEVORSDE
AKTIEWE BESTANDDELE

'IBS'

SLEGTE
SPYSVERTERING

NAARHEID

VOEDSEL-
SENSITIWITEIT

OPGEBLASENHEID

ABDOMINALE
KRAMPE

- Veilig vir kinders van 1 jaar en ouer
- Veilig vir volwassenes
- Nie geskik vir gebruik tydens swangerskap of borsvoeding nie

WWW.TARA.ORG.ZA